

Asia: VN/31333/2025

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetus radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtioneuvoston asetus radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Verkatehdas Oy kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Arvostamme mahdollisuutta tuoda esiin näkemyksemme esityksen vaikutuksista tapahtuma-alan toimintaedellytyksiin.

1. Aikataulu ei ole suhteessa muutoksen laajuuteen

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 22.12.2025 ja taajuusmuutos astuisi voimaan 11.1.2027

Tämä jättää tapahtuma-alalle käytännössä vain noin vuoden verran aikaa:

- arvioida nykyinen langaton tuotantotekniikka
- suunnitella ja budjetoida korvaavat investoinnit
- kouluttaa henkilöstö
- testata ja ottaa käyttöön uudet järjestelmät

Nykyiset radiolaitteet toimitetaan 6–12 kuukauden viiveellä ja merkittävä osa kulttuuri- ja tapahtumatoimijoista toimii 2–3 vuoden investointisyklillä. Asetusluonnoksen aikataulu ei tästä johtuen ole teknisesti eikä taloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

2. Taajuusalueen kaventaminen heikentää tapahtuma-alan välittömiä toimintaedellytyksiä

Asetusluonnos supistaa televisiotoiminnan taajuusalueen 470–694 MHz → 470–614 MHz 11.1.2027 alkaen.

Perustelumuistion mukaan yläkaista (614–694 MHz) vapautettaisiin matkaviestinkäytön testialueeksi ja myöhemmin mobiilikäyttöön, etenkin tulevaa 6G-tekniikkaa varten.

Tällä ratkaisulla on välitön ja merkittävä vaikutus langattomien radiomikrofonien, IEM-järjestelmien ja langattomien kameroiden käyttöön. Nämä ovat nykyaikaisen tapahtuma-alan tuotantojen perusinfrastruktuuria, eikä niille ole olemassa teknisesti vastaavia vaihtoehtoja muilla taajuusalueilla.

Jo aiemmat 800 MHz ja 700 MHz taajuusmuutokset ovat pakottaneet alan laajoihin ja kalliisiin laiteinvestointeihin. Nyt esitetty 600 MHz -alueen poistuminen kolmannen kerran lyhyessä ajassa ei ole kohtuullista eikä teknisesti hallittavissa annetulla siirtymäajalla.

3. Esitys poikkeaa EU:n säädöksistä ilman riittäviä perusteita

EU:n päätös 2017/899 velvoittaa jäsenvaltiot turvaamaan UHF-alueen 470–694 MHz käytön televisiolle ja PMSE-/tapahtumatekniikalle vähintään vuoteen 2030 saakka.

Asetusluonnos kaventaa taajuusaluetta jo vuoden 2027 alussa — kolme vuotta ennen EU:n säädettyä minimitasoa. Perustelumuistiosta ei ilmene, miksi Suomella olisi tarve edetä nopeammassa aikataulussa kuin muut jäsenmaat, eikä esitys sisällä vaikutusarviota joka tämän poikkeaman edellyttäisi.

4. Vaikutusarvio on puutteellinen

Perustelumuistiossa arvioidaan taajuusmuutoksen vaikutuksia pääasiassa televisiotoiminnan ja matkaviestintekniikan näkökulmista. Sen sijaan tapahtuma-alan, freelancereiden, esitysteknisten yritysten ja laitevalmistajien kustannus- sekä kapasiteettivaikutuksia ei ole arvioitu lainkaan.

Tapahtuma-alan tuotannot - konsertit, festivaalit, teatteriesitykset, konferenssit ja yritystapahtumat - voivat sisältää kymmeniä tai jopa satoja samanaikaisesti käytössä olevia langattomia kanavia. Taajuustilan kaventaminen pienentää suoraan käytettävissä olevaa kapasiteettia, nostaa häiriöriskejä ja tekee suurten tuotantojen toteuttamisesta epävarmaa.

5. Muutoksen seurauksena Suomi voi menettää toimivan PMSE-ekosysteemin

UHF-kaista on globaalisti ainoa spektrialue, jolla ammattitason radiomikrofonit ja IEM-järjestelmät toimivat luotettavasti. Jos saatavilla oleva taajuusalue kaventuu, seuraukset ovat:

- tuotantotekniikan kapasiteetin heikkeneminen
- lisääntyvät häiriöt ja tekniset riskit
- kasvavat kustannukset tapahtumatoimijoille
- ulkomaisten tuotantojen väheneminen teknisten haasteiden vuoksi
- alan investointien lykkääntyminen tai siirtyminen ulkomaille

Tämä on voimakkaassa ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että Suomi olisi jatkossakin kilpailukykyinen ja teknisesti edistysellinen toimintaympäristö.

6. Muutosta tulee tarkistaa tai siirtää myöhemmäksi

Edellä esitetyn perusteella ehdotettu aikataulu ja toteutustapa eivät turvaa tapahtuma-alan toimintaedellytyksiä. Esitämme, että:

1. Taajuusmuutoksen voimaantuloa siirretään vuoteen 2030, EU-päätöksen mukaisesti.
2. Vaikutusarvio tehdään uudelleen, kattavasti ja huomioiden tapahtuma-alan tekniset ja taloudelliset reunaehdot.

3. Mahdolliselle muutokselle valmistellaan realistinen siirtymäaika sekä tarvittavat kompensatiomekanismit.

Asetusluonnoksen tavoite tehostaa taajuuksien käyttöä on sinällään ymmärrettävä. Kuitenkin esitetty toteutustapa, aikataulu ja vaikutusarvio ovat puutteellisia ja aiheuttaisivat merkittäviä ja välittömiä haittoja suomalaiselle tapahtuma-alalle. Muutos tulisi valmistella uudelleen siten, että se on teknisesti, taloudellisesti ja EU-säädösten mukaisesti toteuttamiskelpoinen.

Lainesalo Kimmo
Verkatehdas Oy